

INHOUD

- 8 Inleiding

- 19 De leefprincipes van de blijde eikel
- 21 1. Systematisch stuntelen
- 22 2. Het is zo
- 24 3. Aanspoelen
- 25 4. Ubiquiteit
- 27 5. Niet het onkruid zien, wel de bloemen
- 28 6. Het is niet te geloven dat, als je iets beweert, mensen werkelijk denken dat het ook zo is
- 30 7. Neem wat je lust
- 31 8. Lang leve de onredelijkheid
- 32 9. De kunst van het negeren
- 35 10. Koester de zelfoverschatting
- 36 11. Niet-hiërarchische ambitie
- 38 12. Onbeledigbaar & onteleurstelbaar
- 39 13. Kritiek bewaren
- 40 14. In overvloed denken
- 43 15. Spierpijn is slecht
- 44 16. Niet verslaafd aan goedkeuring
- 45 17. Niet sorry voor de overlast
- 46 18. Er is zo eindeloos veel te prutsen, knutselen of te bedenken
- 48 19. Niet halfvol, niet halfleeg, maar de kraan

- 49** 20 Nou en?
- 51** 21 Niet efficiënt is heel effectief
- 52** 22 Valt er nog wat te jatten?
- 54** 23 De erkenning komt nooit
- 55** 24 Slecht, dom en lelijk is boeiend
- 56** 25 Altijd Brown Nose Day
- 58** 26 Geen kelder
- 59** 27 Schuldgevoel is hoogmoed
- 61** 28 Niet taak-, mens- of klantgericht, maar feestgericht
- 62** 29 Ik word liever niet gevraagd
- 63** 30 O...
- 64** 31 Hoe minder je doet, hoe meer er gebeurt
- 66** 32 Fan van eigen kunnen

- 67** Word iets meer blij eikel

- 75** Bronnen

INLEIDING

JE HEBT VAN DIE MENSEN.

*Die komen 's morgens binnen en je ziet het meteen
aan hun hoofd: ze hebben er zin in. Je hebt van die
mensen die dat niet af en toe hebben, maar elke dag.*

Gaat er iets mis? Zij zien alleen maar wat ze ervan geleerd hebben, en natuurlijk altijd die nieuwe kansen. Slaan ze een flater, dan moeten ze er zelf alleen maar heel hard om lachen. Schaamte lijkt hun vreemd. Ze zijn nooit moe, ze hebben hoogstens, zo constateren ze zelf opgewekt, even een dipje. Alsof het om een kuiltje in de weg gaat. Ze stappen er zo overheen. Alsof ze geen grauwsluiers kennen, geen zeikende collega's, geen bemoeizuchtige baas, geen kijvende partners. Het lijkt hun altijd, echt áltijd goed te gaan. En het erge is: ze lijken niet eens te liegen. En het allergerste is: ze zijn nog vaak succesvol ook. Ze bezitten precies die eigenschappen die nodig zijn om het verschil te kunnen maken – het verschil tussen gewoon succesvol en heel erg succesvol, tussen gewoon gelukkig en heel erg gelukkig.

Wat hebben die mensen? Wat doen ze anders dan jij en ik? Hoe komen ze aan die roze bril waardoor ze naar de wereld lijken te kijken? Hebben ze altijd geluk? Hoe komt het dat ze niet iedereen op de zenuwen werken, maar overal welkom zijn?

Ik noem hen blije eikels. Een eikel is volgens het woordenboek, naast een boomvrucht en een gedeelte van het mannelijk geslacht, een onbenullig persoon. Ik vind blije eikels niet onbenullig, maar ik vind hen jaloersmakend en daardoor af en toe onuitstaanbaar – vooral als het met mijzelf niet goed gaat.

Ik wil begrijpen hoe ze het doen om van hen te leren, om hun technieken over te nemen. Ik zou ook graag de hele dag blij, enthousiast en succesvol zijn. Niet dat ik negatief ben, maar ik buig deemoedig mijn hoofd voor de echte hardcore blije eikels.

Al enkele jaren observeer ik mensen in mijn omgeving die ik 'blije eikels' noem. Sommigen behoren tot mijn beste vrienden. Ik bevrage ze vaak over hun mentaliteit en manier van kijken. In een klein boekje noteer ik de leef-

principes die ik hen zie toepassen. Uiteindelijk besloot ik mijn bewondering voor hen om te zetten in een boek – het boek dat nu voor u ligt. Omdat ik vind dat ze een boek verdienen én omdat ik vind dat u de principes verdient die de blije eikels toepassen, aangezien het toepassen van die principes uw eigen leven leuker en waardevol kan maken.

Het is niet een manier om gelukkig te worden, al hebben veel van de principes daarmee te maken en zijn veel blije eikels relatief erg gelukkig. Dat geluk gun ik jou en mijzelf ook.

Natuurlijk las ik me in om te zien of de serieuzere literatuur iets te melden had over de principes die zij toepassen. Mijn bronnen vind je achter in dit boek, mochten de thema's geluk, positiviteit en succes je aanspreken.

Ik versta onder een blije eikel iemand die vrijwel voortdurend vrolijkheid, enthousiasme en energie uitstraalt. Een blije eikel is niet altijd blij in de zin dat hij alleen maar loopt te fluiten of te dansen, maar hij (in dit boek bedoel ik met 'hij' ook 'zij') benadert de wereld en elke situatie waarin hij terecht komt altijd vanuit een positieve invalshoek.

Op de een of andere manier zijn blije eikels altijd in staat het positieve te zien, een goed humeur te hebben en een relativerende vrolijkheid uit te stralen. Voor mij is 'blije eikel' dus vooral een geuzennaam. Blije eikels zijn die onverbetelrijke positievelingen die ook nog heel veel voor elkaar krijgen. Omdat ze mensen voor zich winnen. Omdat ze mensen inspireren. Omdat ze de moed niet laten zakken. Omdat ze bijzonder weinig tijd verliezen aan zeuren. Blije eikels zijn vaak verrassend effectief zonder mensen af te branden, misbruik te maken of met hun ellebogen te werken.

10

Een blije eikel maakt ook negatieve dingen mee, maar wat hem tot blije eikel maakt is dat hij elke situatie waarin hij verzeild raakt, of die nou positief of negatief is, altijd als het begin van een volgende stap ziet. Ook een blije eikel krijgt te maken met vervelende, zeurende mensen, maar hij ziet ook

WAT IS EEN BLIJE EIHEL?

dat gedrag als aanleiding voor een positief vervolg. Hij ergert zich niet, noch stoort hij zich aan het gedrag van andere mensen. Hij neemt het voor waar aan en ziet mogelijkheden voor een positieve volgende stap.

Vindt hij dan iedereen en alles leuk? Nee, zeker niet, maar negativiteit verstoort hem niet. Negativiteit is een gegeven. Het bestaat in de wereld. Maar als bij een Tefal-pan glijdt het van hem af, hij laat zich er niet door verstoren. Blijje eikels hebben doorgaans een positieve invloed op hun omgeving. Ze bieden hoop, enthousiasmeren mensen en hebben veelal de creativiteit om nieuwe mogelijkheden te scheppen. Natuurlijk ergeren ze mensen om hen heen. Blijje eikels worden dom, naïef of oppervlakkig gevonden. Ik zal niet te diep ingaan op de mensen die volgens mij die mening zijn toegedaan, noch waarom ze de behoefte hebben het gedrag van blijje eikels zo te duiden. Ik ben echter bang dat jaloezie, een verstoord eigen (pessimistisch) wereldbeeld en de weerzin om van de commentaarpositie tot actie over te gaan, een rol spelen.

Overigens is ook een typisch aspect van de blijje eikel: hij verleidt zijn omgeving om tot actie over te gaan.

BESTAAN ZE? Blijje eikels bestaan. Ze zijn een term, een typering, een manier van kijken waar we iets van kunnen leren. Noem ze een archetype. Archetypering is gevaarlijk, want het is een manier om mensen in hokjes in te delen. Dat kan tot vreselijke dingen leiden. Ik ben er zelf helemaal niet voor om mensen in te delen in kleuren, rollen of dierentekens en maak graag het grapje: 'Ik ben een Leeuw, en Leeuwen geloven niet in astrologie.'

Het categoriseren van mensen maakt het leven overzichtelijker en daarmee gemakkelijker. Maar het doet totaal geen recht aan alle nuances die in ieder mens aanwezig zijn. Er zijn simpelweg geen methodes om mensen in te delen, noch om met ze om te gaan. Ieder mens is anders, ieder mens vraagt in elke situatie een andere benadering.

Met het introduceren van een archetype als de blijde eikel ga ik dus eigenlijk tegen mijn eigen principes in. Zie mijn blijde eikel daarom maar als een metafoor, een mooi verhaal waar we iets van kunnen leren, waaraan we ons kunnen laven.

Is de blijde eikel in mijn ogen dan de nieuwe held? De ideale mens die we allemaal zouden moeten worden? Natuurlijk niet. De blijde eikel is volgens mij een wijs mens anno nu. De psychologie, met name de 'positieve psychologie', heeft de laatste decennia veel onderzoek gedaan naar wat ons gelukkig maakt en wat maakt dat we een zinvol leven leiden. Wij weten tegenwoordig aardig hoe geluk werkt en welke invloed je er zelf op kunt hebben. We weten ook aardig hoe positiviteit werkt en hoe het mensen kan beïnvloeden. Mooie dingen ontstaan uit ideeën. Ideeën worden uiteindelijk mooie dingen als mensen zich er enthousiast achter scharen en ze samen tot leven brengen. Onze wereld heeft steeds meer behoefte aan nieuwe ideeën en oplossingen. Natuurlijk moeten we kritisch bekijken of we de goede keuzes maken. Maar kritisch zijn genereert niets, het voorkomt slechts grove fouten. Uiteindelijk zullen enthousiasme en creativiteit ervoor moeten zorgen dat de problemen die we vandaag zien, morgen opgelost zijn.

Daarom is de blijde eikel zo belangrijk. Hij laat ons zien hoe we opgewekt de toekomst tegemoet kunnen treden. Hoe we ons niet uit het veld laten slaan door tegenvallers en teleurstellingen. Hoe we elke situatie positief kunnen benaderen om tot een verbetering te komen. Hoe we mensen mee kunnen krijgen in het creëren van mooie dingen.

12 Nee, u hoeft van mij geen blijde eikel te worden. Maar de blijde eikel is een mooie metafoor om uw leven en dat van anderen rijker te maken. Zeker als we bereid zijn van hem te leren door zijn blik en mentaliteit te proberen te begrijpen en ons wellicht enkele zaken die hij beheerst eigen te maken. We hoeven niet iemand anders te worden om van hem te kunnen leren.

**JE HOEFT GEEN
BLIJDE EIKEL TE
WORDEN**

DE BLIJE EIKEL Onze manier van werken verandert, net als de manier waarop wij in het
IS KLAAR VOOR leven staan – voortdurend en steeds sneller. Het is nu onvoorstelbaar dat
DE TOEKOMST ik drie jaar geleden geen mobiel internet had. Tien jaar geleden moest

ik naar de bibliotheek om op te zoeken wat 'serendipiteit' betekent. Vijftien jaar geleden werkte iedereen op een afdeling en nu zijn zelfs teams aan het verdwijnen en werken we in projecten. Twintig jaar geleden was een vast arbeidscontract krijgen doodnormaal, nu is het een grote uitzondering.

In onze tijd, in onze economie, in ons deel van de wereld verandert de manier waarop wij waarde creëren in ons werk heel erg snel. Velen van ons merken dat er nu totaal andere dingen van ons worden verwacht dan laten we zeggen vijf jaar geleden. Creativiteit, communicatie, overtuigingskracht en empathie zijn de kwaliteiten die er echt toe doen, kennis lijkt op haar retour, mede door het mobieltje in je hand.

Vasthouden aan een baan, aan de manier waarop we tientallen jaren hebben gewerkt, aan de kennis in ons hoofd: het werkt niet meer. Steeds vaker zullen steeds meer mensen voortdurend in transitie moeten zijn om de veranderende dynamiek in de wereld en de economie bij te benen. Regulier, steeds terugkerend werk wordt door computers, gespecialiseerde bureaus of mensen uit India overgenomen. Wij moeten ons richten op het bedenken en organiseren van waarde voor de klant (lees mijn boek *Onbeperkt houdbaar* als je hier meer over wilt weten).

De blijde eikel verenigt precies die kwaliteiten in zich die de nieuwe werker nodig heeft om succesvol te zijn. Hij is creatief, altijd bereid tot verandering en wil dingen creëren die het verschil maken. Dat is zijn instrumentele waarde. De blijde eikel kan ons helpen succesvol in onze carrière te zijn en te blijven. Hij leert ons niet alleen hoe we een gelukkig en zinvol leven kunnen leiden, maar hij laat ons ook zien hoe we beter kunnen functioneren in de organisatie of in de economie van de toekomst.

In Amerika was begin deze eeuw het principe *appreciative inquiry* populair. Dat is een managementbenadering die uitgaat van positiviteit: niet kijken naar wat er mis is en hoe we dat kunnen verbeteren, maar naar wat goed gaat en hoe we dat kunnen versterken. Deze zienswijze is in ons kritische landje nooit erg aangeslagen. Wij hebben een lichte allergie voor dat blij-eikelige positivisme, terwijl de aanpak zich toch uitstekend heeft bewezen. We creëren immers waarde door oplossingen te verzinnen en niet door fouten te voorkomen. We creëren waarde voor klanten, collega's of vrienden door middel van de eigenschappen die we hebben, niet door onze zwaktes of eigenschappen die we ontberen. Het wordt steeds duidelijker dat investeren in je zwaktes bijzonder onrendabel is. Zwaktes worden hoogstens een zesje, en van zesjes wordt niemand warm.

APPRECIATIVE INQUIRY

Appreciative inquiry is een aanpak waarbij medewerkers waardierend naar hun organisatie en elkaar kijken en de kracht die ze bespeuren proberen in te zetten voor verbeteringen. Blij eikels hebben dezelfde aanpak: ze zoeken in elke situatie, ieder mens en elke organisatie wat wél werkt en vervolgens proberen ze die kracht aan te spreken en in te zetten. Ze negeren de zwaktes, onhebbelijkheden en zelfs hatelijkheden.

Aangezien mensen doorgaans dol zijn op schuldigen – de baas, andere afdelingen, 'ventieltrekkers', 'droefstoeters' en 'aan-de-kar-hangers' – werken blij eikels nogal eens op de zenuwen. Ze doen niet mee aan het spel genaamd 'Wie heeft het deze keer gedaan' (met als ondertitel 'Ik in elk geval niet'), maar gaan voortdurend op zoek naar oplossingen.

14

Blij eikels hebben nogal eens last van enthousiasme. Van ongebreideld enthousiasme zelfs. Ze vinden vaak heel veel dingen leuk, boeiend, interessant, spannend en verleidelijk. Enthousiasme is een vorm van zelfacceptatie, jezelf toestaan te voelen wat je voelt, te uiten wat je wilt uiten,

ONGEBREIDELD ENTHOUSIASME

ROMÁRIO: Romário de Souza Faria speelde ooit vijf jaar voor psv. Hij werd vele malen **DE HELD VAN** landskampioen, voetballer van het jaar en zelfs **WERELDKAMPIOEN**. Hij **DE BLIJE EIKEL** scoorde gedurende zijn carrière meer dan duizend doelpunten. Voor velen geldt hij als een van de beste voetballers ooit.

Zijn medevoetballers bij psv waren niet erg dol op hem, zo gaat het verhaal. Romário werd in Nederland beroemd door een uitspraak die hij ooit tegen een journalist deed toen die hem vroeg waarom hij niet erg fanatiek trainde: 'Ik ben een beetje moe.'

Romário was **LUI**. Althans, dat vonden zijn medespelers. Hij haatte het Nederlandse klimaat met sneeuw en kou. Als het vroom, was hij niet vooruit te branden. Hij liep in een dikke coltrui te bibberen op het trainingsveld. Bij mooi weer was hij trouwens ook niet erg fanatiek. Romário hield niet zo van trainen.

Ook in het veld werd zijn broekje zelden vuil. Een groot deel van de wedstrijd liep hij te lummelen en leek hij er niet erg bij. Tot de bal langskwam. Dan liet hij zien hoe briljant hij was. Niet zelden zag je hem de hele wedstrijd niet, maar scoorde hij wel twee keer. Hij trok vervolgens een **LANGE NEUS** naar zijn collega's en criticasters en lummelde weer verder.

De blije eikel is ook geen hardloper. De blije eikel heeft er ook een hekel aan om moe te worden. Hij is niet geïnteresseerd in hard werken, nee, hij is geïnteresseerd in kansen om het verschil te maken. Om te **SCOREN** dus. Niet om voortdurend in het middelpunt van de belangstelling te staan en toegejuicht te worden, al is hij daar zeker niet vies van, maar omdat hij weet dat het erom gaat de wedstrijd te winnen. Hij weet dat als hij rent en zijn energie verspilt aan voorbereiden, uitwerken en regelwerk, hij zijn ware talent verspilt: dat van scorende spits. Er bestaat weinig relatie tussen **INSPANNING EN RESULTAAT**. De blije eikel weet dat. Romário wist dat het allerbest.